

สุริยธรรม นำสู่ความจำเริญ

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنُسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ، وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ، وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَفْبَعْدُ : فَيَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقْوَاهُ فَقَالَ تَعَالَى فِي كِتَابِهِ الْكَرِيمِ: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ

พี่น้องผู้ศรัทธาทั้งหลาย

เมื่อท่านในปี ศอลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม ได้รับการต้อนรับกลับบ้านเกิดนครมักกะฮ์ ท่านได้เข้ายังมัสยิดดิหะรอม ได้ตอวาฟ (เวียนรอบ) วิหารกะอูบะฮ์ หลังเสร็จการตอวาฟ ท่านได้เรียก อูสมาน บินฏอลหะฮ์ผู้ถือกุญแจกะอูบะฮ์ท่านเก็บกุญแจนั้นไว้ เมื่อท่านได้จัดการเรื่องทุกอย่างเรียบร้อยแล้ว ท่านก็เข้าไปด้านในวิหารกะอูบะฮ์ ท่านได้ละหมาดด้านประตูกะอูบะฮ์แล้วกล่าวว่า “ **ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮุวะหะดะฮ์ ศอลลาอัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม วะนะศ็อร้อฮับดะฮ์ วะฮะชะมัดอะหะซาว่าวะหะดะฮ์** ” จากนั้นท่านออกมาแล้วนั่งที่มัสยิด บัดดนั้นท่านอะลีบิบนุอะลีฏอลิบ (ร.ฎ) ก็ได้กล่าวว่า “ **โอ้ศาสนทูตแห่งอัลเลาะห์ โปรดให้เราทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลกะอูบะฮ์และบริกรรมน้ำ** ” (แทนอูสมาน) ท่านในปีมิได้พูดว่าอะไรแต่ได้เรียกหาว่า “ **อูสมานบินฏอลหะฮ์อยู่ไหน?** ” เมื่อมีผู้นำอูสมานมาต่อหน้าท่านในปี ท่านได้กล่าวแก่อูสมานว่า “ **เอานี้กุญแจกะอูบะฮ์ของท่านรับไป โอ้อูสมานวันนี้เป็นวันดีวันแห่งการรักษาสัญญา** ” แล้วอัลเลาะห์ก็ประทานอัลกุรอานความว่า

{ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا } النساء: 58

“ **แท้จริงอัลเลาะห์ทรงบัญชาให้พวกเจ้าให้สะสมเรื่องกรรมสิทธิ์ต่าง ๆ แก่เจ้าของสิทธิ์นั้น** ” (4/58)

ความจากเรื่องทีกล่าวนี้อาจจะเห็นว่า ท่านในปี ศอลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม ปฏิเสธที่จะมอบกุญแจกะอูบะฮ์ให้ท่านอะลีที่รับอาสารับการผู้ประกอบพิธีฮัจย์แต่ท่านในปีมอบให้ท่านอูสมาน บินฏอลหะฮ์ เพื่อเป็นไปตามพระบัญชาของอัลเลาะห์ที่ใช้ให้มอบกรรมสิทธิ์ต่าง ๆ แก่เจ้าของกรรมสิทธิ์นั้น

สุจริตธรรม หมายความว่าตามภาษาว่า ความประพฤติชอบ สุจริตใจ บริสุทธิ์ใจ และมักใช้คู่กับคำ “ซื่อสัตย์” ว่า “ซื่อสัตย์สุจริต” ซึ่งครอบคลุมภาษาอาหรับว่า “อัลอะมานะห์” และ “อัลอิกลาส” ซึ่งมีความหมายว่า การให้และรักษาสติหรือศีลโดยครบถ้วนถูกต้องอย่างสุจริตใจ ดังนั้นมุสลิมต้องให้กรรมสิทธิ์แก่เจ้าของสิทธิโดยสมบูรณ์ ทั้งสิทธิของอัลเลาะห์ในการปฏิบัติศาสนกิจ และควบคุมทุกอวัยวะมิให้ล่วงล้ำสู่การต้องห้าม และสิทธิของผู้อื่นที่ต้องคืนให้แก่เจ้าของสิทธิอย่างครบถ้วน

พี่น้องผู้ศรัทธาทั้งหลาย

นอกจากอัลเลาะห์จะทรงบัญชาให้ปฏิบัติตามสิทธิของตนและคืนสิทธิแก่เจ้าของสิทธิโดยสุจริตธรรมแล้ว ท่านนบี ศอลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม ยังให้นำนั่นหน้ามีความสุจริตธรรมเป็นเครื่องหมายแสดงความศรัทธาของบุคคลด้วย โดยท่านกล่าวว่า

«لَا إِيمَانَ لِمَنْ لَا أَمَانَةَ لَهُ» [أحمد].

“ไม่ถือว่ามีศรัทธาอันสมบูรณ์ สำหรับผู้ที่ไม่มี ความสุจริตธรรม ” (อาหมัด)

ความสุจริตธรรม เป็นคุณธรรมและพื้นฐานสำคัญของอิสลาม ซึ่งต้องมีอยู่ในทุกกระบวนการของการดำรงชีพในภพนี้สำหรับศรัทธาชนที่แท้จริง เพราะสุจริตธรรมมีหลากหลายเช่น

สุจริตธรรมต่อศาสนกิจ โดยปกติของมุสลิมต้องมีหน้าที่ปฏิบัติสิทธิของศาสนกิจ ต้องดำรงการละหมาด ถือศีลอด กตัญญูต่อบิดามารดา เป็นอาทิ การเหล่านี้ถือเป็นภารกิจที่อัลเลาะห์ทรงมอบหมายไว้ จึงจำเป็นต้องคืนสิทธิอันบริบูรณ์แก่พระองค์

สุจริตธรรมต่อร่างกาย มุสลิมต้องระวังรักษาอวัยวะทุกส่วนให้ถูกใช้ไปตามสิทธิอันชอบธรรมของมัน มิให้มันตกอยู่ในการต้องห้าม ดังนั้น ตา ต้องไม่ใช้มองสิ่งต้องห้าม หู ต้องไม่ใช้ฟังสิ่งไร้สาระและเป็นบาป มือต้องไม่กระทำการที่ผิดศาสนา ปาก ต้องไม่ใช้เพื่อการโกหก ให้การเป็นพยานเท็จ และให้ร้ายผู้อื่น และ เท้า ต้องไม่ย่างกรายไปสู่การชั่ว เป็นต้น

สุจริตธรรมต่อของฝาก เมื่อมีผู้ไว้วางใจฝากของไว้ มุสลิมมีหน้าที่ดูแลรักษาของฝากนั้นมีให้บกพร่องหรือสูญหายและต้องคืนของนั้นให้ครบถ้วนแก่ผู้เป็นเจ้าของ หากเขาต้องการหรือครบกำหนดฝากในสภาพที่สมบูรณ์ ดังตัวอย่างที่ท่านนบี ศอลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม ปฏิบัติต่อพวกมุชริกีนมักกะฮ์ ซึ่งพวกเขาเชื่อในความซื่อสัตย์สุจริตของท่านนบีจึงได้ฝากสิ่งของไว้เป็นจำนวนมาก และเมื่อท่านนบีจำเป็นต้องอพยพไปเมืองมดีนะห์อย่างกะทันหัน ท่านจึงขอให้ท่านอะลี (ร.ฎ) อยู่ที่มักกะฮ์ก่อน เพื่อประสานจัดการคืนของฝากอันเป็นสิทธิของชาวมักกะฮ์แก่เจ้าของเสียก่อน

สุจริตธรรมต่อคำพูด คำพูดของคนเรานั้นสำคัญยิ่งนัก บางครั้งจะดูว่าใครดีหรือเลวอาจดูจากคำพูดได้ เหมือนสำนวนไทยที่ว่า “ สำเนียงส่อภาษา กิริยาส่อสกุล ” อัลเลาะห์ตรัสเป็นอุทาหรณ์ในอัลกุรอานบทอิบรอฮีมอันเกี่ยวกับคำพูดที่ดีและคำพูดที่ไม่ดีความว่า

{ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ }
[إبراهيم: 24].

“ เจ้าเห็นแล้วมิใช่หรือ อัลเลาะห์ทรงชักตัวอย่างคำพูดที่ดี เปรียบเสมือน ต้นไม้ที่ดี อรรถาของมันหยั่งลงยึดแน่นอยู่ และยอดของมันจะลูดขึ้นสู่ฟ้า ” (14/24)

{ وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ مِنْ فَوْقِ الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ } [إبراهيم: 26].

“ และคำพูดที่เลวเปรียบเสมือนต้นไม้ที่เหี่ยวเฉา ซึ่งมีแต่ถูกถอนทิ้งจาก พื้นดินไม่มีที่มั่นคง ” (14/26)

คำพูดที่สุจริตธรรม นอกจากจะได้รับการตอบรับจากผู้ฟังด้วยดีแล้ว ยังถือเป็นการบริจาคทานที่จะส่งผลให้ผู้พูดได้กุศลอันยิ่งใหญ่ด้วย ท่านนบี ศอลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม พจนารถว่า

« وَالْكَلِمَةُ الطَّيِّبَةُ صَدَقَةٌ » [مسلم]

“ และคำพูดที่ดีนั้น เป็นการบริจาคทานหนึ่ง ” (มุสลิม)

สุจริตธรรมต่อการทำงาน ผู้มีหน้าการงานที่ต้องปฏิบัติ เขาต้องทำหน้าที่ให้ดีที่สุด รับผิดชอบในหน้าที่อย่างเคร่งครัด มีความซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่ นักเรียนนักศึกษาต้องทำหน้าที่เรียนอย่างขยันขันแข็ง ไม่ทุจริตในการสอบ และต้องเชื่อฟังและเคารพต่อครูอาจารย์และบิดามารดา ดังนั้น การทำงานทุกอย่างโดยสุจริตมีแต่คนไว้วางใจและขอพรให้ ย่อมได้ดีมีแต่จำเริญ

หน้าที่การงานทุกประเภท ต้องปฏิบัติให้เต็มกำลังความสามารถและด้วยสุจริตใจ เพราะทุกภาระหน้าที่ นอกจากจะมีการตรวจสอบจากหัวหน้างานแล้ว ทุกคนต้องได้รับการตรวจสอบจากอัลเลาะห์ตะอาลาด้วย ท่านนบี ศอลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัมกล่าว ความว่า

كُلُّكُمْ رَاعٍ فَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ فَالْأَمِيرُ الَّذِي عَلَى النَّاسِ رَاعٍ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْهُمْ وَالرَّجُلُ رَاعٍ عَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْهُمْ وَالْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ عَلَى بَيْتِ بَعْلِهَا وَوَلَدِهِ وَهِيَ مَسْئُولَةٌ عَنْهُمْ وَالْعَبْدُ رَاعٍ عَلَى مَالِ سَيِّدِهِ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْهُ أَلَا فكلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ. متفق عليه

“ พวกท่านทั้งหลายล้วนมีหน้าที่รับผิดชอบแล้วต้องถูกสอบในหน้าที่นั้น ดังนั้น ผู้นำที่ปกครองปวงชน เขาก็ถูกสอบที่เกี่ยวกับปวงชน สามีนีมีหน้าที่รับผิดชอบต่อครอบครัวของเขา เขาต้องถูกสอบที่เกี่ยวกับครอบครัวเหล่านั้น ภรรยา มีหน้าที่รับผิดชอบ

ดูแลบ้านและลูก ๆ สามี่และนางต้องถูกสอบสวนด้วย และคนรับใช้ก็มีหน้าที่ดูแลทรัพย์สินของเจ้านาย ซึ่งเขาต้องถูกสอบสวนเรื่องนี้ด้วย ดังนั้น พวกท่านทุกคนถือว่ามีหน้าที่รับผิดชอบ และพวกท่านก็ต้องถูกสอบสวนในหน้าที่ทุกคน ” (บุคอรีและมุสลิม)

สุจริตต่อความลับ เรื่องและข่าวบางอย่างเป็นความลับเฉพาะตัวหรือเฉพาะกลุ่มหรือเฉพาะราชการที่ต้องปกปิด เพราะหากเปิดเผยจะส่งผลเสียต่อผู้เกี่ยวข้องและถ้าเป็นความลับของประเทศหากเปิดเผยไปก็จะส่งผลเสียมหาศาล ดังนั้น ความลับถือเป็นสิทธิ์ที่จะต้องปกปิด หากเปิดเผยก็จะเป็นการละเมิดสิทธิ์ ซึ่งถือเป็นการทุจริต และไม่สุจริตต่อสิทธิ์ของความลับ ท่านนบี ศอลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม กล่าวว่า

إِذَا حَدَّثَ الرَّجُلُ بِالْحَدِيثِ ثُمَّ التَفَتَ فَهِيَ أَمَانَةٌ (أبو داود والترمذي)

“ เมื่อคนหนึ่งได้สนทนา (กับคนหนึ่ง) โดยเจตนาให้เป็นความลับ แล้วหันซ้ายหันขวา ความนั้นถือเป็นหน้าที่ (ที่ต้องปฏิบัติตามสิทธิ์ของความลับคือต้องไม่เปิดเผย) ”
(อะบูดาอูดและติรมิซีย)

สุจริตต่อการค้าขาย การค้าขายต้องเกี่ยวข้องกับคนจำนวนมาก จึงต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เอาเปรียบและคดโกงลูกค้า การไม่สุจริตในการค้าขายนอกจากจะเป็นการทำลายระบบเศรษฐกิจแล้วยังถือเป็นบาปอีกด้วย ท่านนบีเคยเดินตลาด เห็นคนขายอาหารตั้งเป็นกอง ๆ ท่านเอามือล้วงไปได้กองอาหารนั้นปรากฏว่าเปียกแฉะ ท่านถามคนขายว่า “ **น้ำมันอะไรกันนี้ ?** ” คนขายตอบว่า “ **มีฝนตกลงมาทำให้อาหารเปียก** ” ท่านนบีจึงถามเชิงตำนิว่า “ **แล้วเจ้าทำไมไม่เอามันกองให้คนได้เห็นชัด ๆ ละ ?** ” ท่านกล่าวต่อว่า “ **ผู้หลอกลวง ไม่นับเป็นพวกของฉัน** ” (มุสลิม)

بَارَكَ اللَّهُ لِي وَلَكُمْ فِي الْقُرْآنِ وَنَفَعَنِي وَإِيَّاكُمْ بِمَا فِيهِ مِنَ الْبَيَانِ ، لَقَوْلُ قَوْلِي هَذَا وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الْعَظِيمَ لِي وَلَكُمْ وَلِكافةِ الْمُسْلِمِينَ فَاسْتَغْفِرُوهُ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ .

